

Algemeen financieel beleid

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

De lasten en baten van de provincie worden toegedeeld aan tien programma's. Naast de lasten en baten van de beleidsprogramma's kent de provincie nog algemene dekkingsmiddelen en de centrale stelposten.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Elk programma heeft naast de lasten van dat programma ook baten - zoals specifieke uitkeringen van het Rijk - die direct tot dat programma behoren. Deze baten zijn meestal niet toereikend om de lasten te kunnen dekken. Tegenover de nadelige saldi van lasten en baten op de programma's, staan de algemene dekkingsmiddelen.

De in omvang belangrijkste algemene dekkingsmiddelen van de provincie bestaan uit:

- de inkomsten van de provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting;
- de uitkering uit het provinciefonds;
- de beleggingsopbrengsten uit de immunisatieportefeuille;
- dividendopbrengsten en
- overige algemene inkomsten.

De algemene inkomsten belopen in 2023 € 811,4 mln. en dragen bij aan:

- het waarborgen van de zelfstandige financiële positie van de provincie;
- het handhaven van een reëel sluitende begroting op korte en middellange termijn;
- het verzekeren van een evenwichtige inkomstenontwikkeling.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsonderdeel worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
- Nederlandsche Waterschapsbank

Nadere informatie over de verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

In de bijlagenbundel –bijlage 3a deelnemingen van de jaarstukken is aangegeven op welke wijze deze verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen van het algemeen financieel beleid.

Algemene middelen

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting	Jaarrekening	Vershil begroting
	2023	2023	2023	-
	oorspronkelijk	na wijziging	realisatie	realisatie
Lasten				
Programmalasten	143.208 N	117.829 N	55.885 N	61.945 V
Toegerekende organisatiekosten	30.110 N	40.651 N	45.957 N	5.307 N
Totaal Lasten	173.318 N	158.480 N	101.842 N	56.638 V
Baten				
Programmabaten	685.483 V	787.745 V	811.403 V	23.658 V
Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	0	0	0	0
Totaal Baten	685.483 V	787.745 V	811.403 V	23.658 V
Saldo van baten en lasten	512.164 V	629.265 V	709.561 V	80.296 V

Specificatie algemene middelen

Hieronder zijn de baten en lasten van het Algemeen financieel beleid gesplitst naar:

- Algemene dekkingsmiddelen
- Overhead, Vpb en stelposten

Bedragen x € 1.000		Begroting 2023 oorspronkelijk	Begroting 2023 na wijziging	Jaarrek. 2023 realisatie	Vershil begr.- realisatie
Algemene dekkingsmiddelen					
<u>Lasten</u>					
	Dividenden	0	0	11 N	11 N
	Financieringsfunctie	684 N	594 N	658 N	64 N
	Ontwikkelbedrijf	4.813 N	4.821 N	1.695 N	3.125 V
	Toevoeging voorziening	0	0	5.511 N	5.511 N
	Overige algemene dekkingsmiddelen	352 N	497 N	292 N	205 V
	Totaal Lasten	5.849 N	5.912 N	8.167 N	2.255 N
<u>Baten</u>					
	Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting	282.080 V	284.955 V	282.071 V	2.883 N
	Uitkering provinciefonds	330.801 V	361.204 V	361.866 V	662 V
	Decentralisatie-uitkeringen via provinciefonds	2.820 V	2.913 V	6.737 V	3.824 V
	Dividenden	24.897 V	61.196 V	61.191 V	5 N
	Financieringsfunctie	43.522 V	70.766 V	77.057 V	6.291 V
	Ontwikkelbedrijf	1.363 V	1.909 V	1.126 V	783 N
	Overige algemene dekkingsmiddelen	0	4.803 V	21.145 V	16.343 V
	Totaal Baten	685.483 V	787.745 V	811.193 V	23.449 V
	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	679.634 V	781.833 V	803.026 V	21.194 V
Overhead, Vpb en stelposten					
<u>Lasten</u>					
	Onvoorzien	1.308 N	1.208 N	0	1.208 V
	In te zetten begrotingsruimte	61.512 N	58.643 N	0	58.643 V
	Overige stelposten	23.050 N	2.850 N	0	2.850 V
	Overhead	81.599 N	89.867 N	93.442 N	3.575 N
	Voorz.dubieuze debiteuren	0	0	232 N	232 N
	Totaal Lasten	167.469 N	152.568 N	93.675 N	58.893 V
<u>Baten</u>					
	Totaal Baten	0	0	209 V	209 V
	Totaal Overhead, Vpb en stelposten	167.469 N	152.568 N	93.465 N	59.103 V

Saldo van baten en lasten	512.164 V	629.265 V	709.561 V	80.296 V
---------------------------	-----------	-----------	-----------	----------

Toelichting op de verschillen t.o.v. de begroting

Algemeen financieel beleid - Afwijking lasten (bedragen x € 1.000)

56.638

V

Algemene dekkingsmiddelen:

Ontwikkelbedrijf 3.125

V

De overschrijding van het budget wordt met name veroorzaakt, doordat de verwachte gerechtelijke uitspraken voor de projecten glastuinbouw Deurne en Fort Oranje zich in 2023 niet hebben voorgedaan, waardoor er geen verwacht verlies is genomen van respectievelijk € 1,6 en € 1,5 mln. Daarnaast is de uitgifte van grond voor het project AFWB Dinteloord achtergebleven, waardoor er geen doorbetaling heeft plaatsgevonden aan de gemeente van € 0,7 mln.

Correctie verliezen ontwikkelbedrijf 62 V

Betreft de onttrekking van de voorziening van € 62.000 voor het project LightYear. LightYear heeft in 2023 het faillissement aangevraagd, waardoor een beroep is gedaan op de afgegeven garantstelling met betrekking tot de huurkosten van het pand.

Onderzoeksbudget nieuwe investeringsmogelijkheden 229 V

De kosten m.b.t. onderzoeksbudget nieuwe investeringsmogelijkheden zijn lager dan geraamd doordat er:

1. Minder financiële onderzoeken plaats hebben gevonden dan vooraf geraamd (o.a. deels doorgeschoven naar 2024 e.v.);
2. Geen extra capaciteit is ingehuurd (projectleider of inzet bij piekmomenten) omdat dit door interne medewerkers is uitgevoerd;
3. Kosten (ten dele) verlegd zijn naar beleidsprogramma's.

Toevoeging voorziening overige lening 4.654

N

Dit betreft de storting in verband met de afwaardering van de lening aan Invest-NL m.b.t. LightYear alsmede in verband met de duurzame waardevermindering van de leningen aan De Kazerne, Evoltify en Peazy.

Overhead, VPB en stelposten

Onvoorzien 1.208

V

In de begroting wordt jaarlijks een stelpost voor onvoorziene lasten van € 1.308.402 opgenomen. Gedurende het begrotingsjaar 2023 is hierop een beroep gedaan voor een bijdrage voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië.

Stelpost bestuur en veiligheid 2.850

V

Vanuit de voorgaande bestuursperiode was nog € 2,85 mln. beschikbaar die was gereserveerd voor Bestuur en Veiligheid in de betreffende bestuursperiode. Inzet van de betreffende middelen was gekoppeld aan de uitwerking van Beleidskader en Uitvoeringsagenda Toekomstbestendig Bestuur, waarvoor besluitvorming plaatsvindt in 2024. Afweging van de middelen voor Toekomstbestendig Bestuur is onderdeel van de Perspectiefnota 2025.

In te zetten begrotingsruimte 58.643

V

In afwachting van het BA 2023-2027 is de begrotingsvrije ruimte van 2023 nog niet doorgeschoven. De middelen van ruim € 58,6 mln. worden via het jaarrekeningresultaat toegevoegd aan de begrotingsruimte voor het BA 2023-2027, zoals al is voorzien bij de PPN 2025.

Toegerekende organisatiekosten	5.307
	N

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet hoger uit.

Overige: saldo van overige lagere en hogere lasten	482 V
--	-------

Algemeen financieel beleid - Afwijking baten (bedragen x € 1.000)	23.658
	V

Algemene dekkingsmiddelen:

Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting	2.883
	N

Bij het bestuursakkoord 2019-2023 - is besloten dat de provincie gedurende de looptijd van het bestuursakkoord de opcenten jaarlijks indexeert. Het opcententarieff 2023 komt daarmee uit op 80,8. De opbrengsten worden geraamd op € 285,0 mln. op basis van de capaciteit van het wagenpark. De uiteindelijke jaaropbrengst bedraagt ca. € 282,1 mln., een negatief resultaat van 1,0%. Deze afwijking heeft te maken met een stijging van het aantal elektrische auto's die in de categorie zeer zuinig vallen en daarmee geen MRB en daaraan gekoppelde opcenten betalen. Ook is het aantal auto's die een half tarief betalen gestegen. Daarnaast is het aantal motoren gedaald.

Eind 2023 stonden in Noord-Brabant ruim 1.507.000 (eind 2022 1.467.000) personenauto's geregistreerd en ruim 111.000 (eind 2022 122.000) motoren. Er is sprake geweest van een lichte autonome groei van het wagenpark. Eind 2023 stonden in Noord-Brabant ruim 1.507.000 (eind 2022 1.467.000) personenauto's geregistreerd en ruim 111.000 (eind 2022 122.000) motoren. Er is sprake geweest van een lichte autonome groei van het wagenpark. Echter de capaciteit waarbij ook wordt gekeken naar het gewicht van auto's is niet gestegen, waardoor de geraamde opbrengst niet is gerealiseerd.

Uitkering provinciefonds: Algemene uitkering	662 V
--	-------

De algemene uitkering uit het provinciefonds is na wijziging geraamd op € 361,2 mln. op grond van de septembercirculaire 2023. Uit de decembercirculaire 2023 blijkt dat de uitkering 2023 uitkomt op € 361,9 (incl. afrekening 2022). Deze negatieve afwijking is het gevolg van een correctie die op de algemene uitkering is verwerkt bij de decembercirculaire.

Uitkering provinciefonds: Decentralisatie-uitkeringen	3.824
	V

Decentralisatie-uitkeringen maken deel uit van het provinciefonds, maar hebben een eigen verdeling. De begrotingsbedragen 2023 zijn gebaseerd op de september circulaire 2023.

Naast de algemene uitkering omvat het provinciefonds diverse decentralisatie-uitkeringen die samenhangen met specifieke beleidsafspraken, veelal vastgelegd in convenanten met het Rijk. In totaal gaat het om een volume van bijna € 6,7 mln. De hieraan gerelateerde uitgaven worden verantwoord op de functionele productgroepen in de beleidsprogramma's. De realisatie is ruim € 3,8 mln. hoger dan de raming, omdat er in de decembercirculaire nog een extra uitkering is ontvangen voor:

- restauratie grote monumenten van € 1,9 mln.
- Nationale omgevingsvisie van € 0,3 mln.
- Zware bodemverontreiniging door drugsdumping van € 1,5 mln.

- Uitkering voor weerbaar bestuur van ca. € 75.000
- Uitkering voor de aanpak van vakantieparken van € 40.000

Via het statenvoorstel bij de jaarrekening 2023 wordt voorgesteld deze middelen door te schuiven naar 2023.

Financieringsfunctie	6.387
	V

In 2023 is € 5,9 mln. extra rente ontvangen op de rekening courant bij de Schatkist en met het uitzetten van kasgeldleningen (van 1 tot 6 maanden) dan geraamd (€ 15 mln. begroot).

Een nadeel van € 75.000 is ontstaan op de pachtinkomsten van de Strategische Grondportefeuille.

Het overige verschil is ontstaan doordat sommige leningen eerder en andere later zijn verstrekt, waardoor een beperkte afwijking ontstaat in de ontvangen rente - inkomsten.

Dividenden	5
	N

Het verschil is ontstaan door een per abuis onjuiste bijstelling van de begroting van het dividend van de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH)

Ontwikkelbedrijf	1.120
	N

De onderschrijding van het budget wordt met name veroorzaakt doordat de uitgifte van grond en daarmee de afdracht van de gemeente groot € 0,7 mln. voor het project AFWB Dinteloord zijn achtergebleven en minder exploitatiebaten op de gronden en gebouwen van € 0,4 mln.

Onttrekking vrijval voorzieningen	1.617
	V

Met name door hogere beleggingsrendementen bij het Nazorgfonds en door gunstige ontwikkeling in de af te dekken risico's op leningen, vallen de ter zake hiervan getroffen voorzieningen vrij. De vrijval is toegevoegd aan de reserve, waar vanuit deze voorzieningen zijn gevormd

Voordelige afwikkelverschillen subsidies	8.721
	V

Deze afwijking heeft betrekking op voordelige afwikkelingsverschillen op subsidies die in voorgaande jaren zijn verstrekt, die ontstaan zijn na de slotwijziging 2023.

Vrijval Voorziening Stortplaatsen	5.902
	V

Om in de toekomst aan de verplichting van de eeuwigdurende nazorg gesloten stortplaatsen te kunnen voldoen is een voorziening Nazorgfonds gevormd. Echter na heroverweging (i.o.m. accountant) is besloten om de voorziening Nazorgfonds om te zetten in reserve Nazorgfonds. Dit doen we d.m.v. het opheffen van de voorziening Nazorgfonds en het bedrag ad € 5,9 mln. ten gunste van het Jaarrekeningresultaat te brengen. Vervolgens wordt het bedrag van € 5,9 mln., na besluitvorming door PS, in 2024 gestort in de reserve Nazorgfonds (t.l.v. rekeningresultaat 2023). Zie ook de toelichting onder garantstellingen in bijlage 7b.

SPUK NPLG onttrekking overhead	209
	V

Ten behoeve van de SPUK NPLG worden de gemaakte overheadskosten gedekt vanuit de betreffende Rijksmiddelen

Overige: saldo van overige lagere en hogere baten

344 V